

З гетьманською родиною пов'язана вся наша місцевість. Наприклад, село Руда було добре знаним у козацьку добу містечком, бо в 1623 році отримало статус міста і Магдебурзьке право.

Від 1660 р. містечко Руда разом із прилеглими селами перейшло у власність родини Виговських і перебувало у їхньому володінні понад 100 років. Деякий час тут жив сам гетьман України Іван Виговський.

Сьогодні с. Руда є одним з осередків шанування козащини та гетьманської слави. Тут, в колишньому родовому маєтку Виговських, розташований музейний комплекс, до якого входять: Храм Покрови Пресвятої Богородиці в смт. Гніздичів (Кохавино), музей Івана Виговського разом із пам'ятником Гетьману, панський двір на території школи в с. Руда, окрасою якого є «свідок» того часу Дуб Виговського – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення.

Варто зазначити, що окремі сторінки спадщини Гніздичівської громади потребують додаткового вивчення і дослідження.

Про певні періоди нашої місцевої історії, мовчазно свідчать написи на надгробках недіючих кладовищ (польських родинних склепів, єврейських, німецьких, австрійських поховань).

Невідомою і невивченою сторінкою є німецькі поселення в с. Махлинець.

Неабияк заворожує таємниця тунельних переходів на околицях Дунайцю. Місцеві легенди, та й усні передання розповідають про підземні «древні схрони» у рівнинно-низиннім краю між триріччям Стрий-Дністер-Свіча, якими послуговувалися у всі часи – від опришків до вояків УПА (криївки, схованки).

Андрій Гречило

Наша громада береже спогади про більше сотні імен своїх мешканців – полеглих Січових Стрільців, членів ОУН і вояків УПА, що боронили свій край, свою державу у минулому столітті.

А сьогодні, у XXI-му, історія вкотре повторюється. Знову наймужніші українські Воїни у борні за волю та державність віддають найдорожче – свої життя, і наша ПАМ'ЯТЬ вчергове з невимовним смутком закарбовує нові імена загиблих земляків – Героїв новітньої історії національно-визвольних змагань.

Захист культурної спадщини – така ж благородна справа, як і її створення. А в умовах війни питання захисту та збереження культури взагалі розглядається як складник забезпечення національної безпеки.

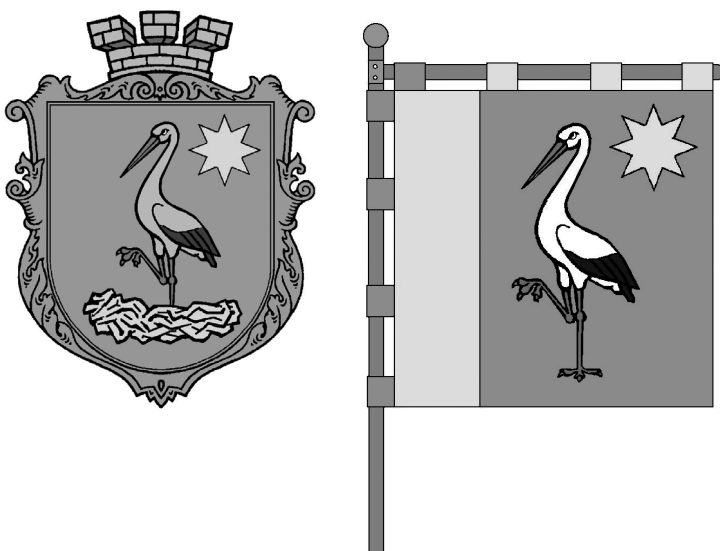
У 2023 році Гніздичівська селищна рада на підставі Закону України «Про охорону культурної спадщини» затвердила Програму охорони культурної спадщини, яка включає заходи з обліку, запобігання руйнуванню або заподіяння шкоди, забезпечення захисту, контролю за збереженням, утриманням, використанням, консервацією та реставрацією об'єктів культурної спадщини.

Програма спрямована на впровадження правових, організаційних і матеріально-технічних заходів у сфері охорони культурної спадщини нашої громади.

На сьогодні відповідно до Програми виготовлено облікову документацію для 10 об'єктів культурної спадщини громади.

Ігор МАТКІВСЬКИЙ,
селищний голова Гніздичівської
селищної ради

ГЕРБ І ПРАПОР ГНІЗДИЧЕВА

Гніздичів – селище Стрийського району Львівської області.

Перші згадки про Гніздичів датуються XV ст. З XVII ст. село було більше відоме завдяки відпустовому місцю Кохавине. Протягом майже п'яти століть поселення не мало міських прав і не використовувало власних символів. Лише 1957 р. Гніздичів отримав статус селища міського типу.

У червні 2007 р. Гніздичівська селищна рада звернулася до Українського геральдичного товариства з проханням розробити герб та прапор Гніздичева. Проекти були оперативно виконані (автор – А. Гречило) і 2 липня надіслані для розгляду.

Символи затверджено рішенням VIII сесії селищної ради V скликання за № 7/28 від 13 липня

2007 р., а положення про них – рішенням XVII сесії селищної ради VI скликання за № 39 від 16 квітня 2013 р.

Герб: у зеленому полі в золотому гнізді стоїть срібний лелека з чорним оперенням на крилах, червоним дзьобом і лапами, вгорі ліворуч (геральдично, тобто справа для глядача) – золота 8-променева зірка.

Прапор: квадратне полотнище, у зеленому полі з вільного краю стоїть білий лелека з чорним

оперенням на крилах, червоним дзьобом і лапами, у верхньому вільному куті – жовта 8-променева зірка, від древка йде вертикальна жовта смуга, завширшки в 1/4 сторони прапора.

Лелека у гнізді асоціативно вказує на назву поселення. Зелене поле означає те, що Гніздичів виник серед густих лісів. Золота зірка як Богородичний символ уособлює відпустове місце Кохавине. Щит увінчує мурована геральдична корона, яка означає статус селища. ■

Ольга Боднар

КРАЙ ГЕТЬМАНА ВИГОВСЬКОГО: МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ

*«Нехай Великоросія буде Великоросією,
Україна – Україною. Ми є військо непереможне»
Іван Виговський*

Звитязний гетьман Іван Виговський

У сьогоднішній війні вся російська агресія спрямована на викорінення національної ідентичності України. Це означає, що у цій гібридній війні в Україні культурна політика має відігравати ключову роль і має стати основою процесу реконструкції післявоєнної України. І, що саме культурна спадщина України сьогодні будує мости порозуміння та сприяє йому.

А знаєте, що культурна спадщина складає значну частину нашого життя. Вона оточує нас в будівлях наших міст і виражається через природні ландшафти та місця археологічних розкопок. Це не тільки література, мистецтво та предмети, але і ремесла, які ми вивчаємо, історії, які ми розповідаємо, їжа, яку ми їмо і фільми, що ми дивимося і навіть індустрія, яка має свою давню історію.

І сьогодні, кожен з нас має бути відкривачем незвіданого та невідомого, чи примусово забутого, що майже поруч. Пізнавати, генерувати своє, заглиблюватися у виміри історичної і культурної спадщини з тисячолітньою тяглістю.

От, власне, Іван Виговський є тією з найменш досліджених постатей Козацької Доби. Настільки, що й донині достеменно невідомі час його страти та місце поховання. Певна річ, значним чином через те, що окупанти України – і російська імперія та срср, як спадкоємець її загарбницьких традицій та їх численні прислужники у самій Україні вважали його «зрадником» і люто ненавиділи не лише самого Івана Виговського, але й кожну згадку про нього та його роль в історії.

Іванові Виговському судилося стати гетьманом у час, який прийнято називати добою Руїни. Розбрат в українському суспільстві та брак єдності серед

старшини вели до занепаду козацьку державу, яка постала на обох берегах Дніпра під час визвольної війни Богдана Хмельницького 1648-1657 років.

Як на мене, і нині, нечисленні автори досліджень про Гетьмана принижують його пам'ять, раз по раз, називаючи його лише генеральним писарем Богдана Хмельницького.

Іван Виговський – це інтелектуал, дипломат, воїн, європеєць, полководець, гетьман, герой Визвольної війни українського народу, один з творців Української гетьманської держави у середині XVII ст., патріот України, який здійснив сміливу спробу вирватися з-під жорсткої опіки Москви, відстоюючи природне право України на самостійний вибір шляху свого розвитку.